

ПРАВИЛНИК за устройството и дейността на Гаранционния фонд

Приет с Решение № 79-ГФ от 15.02.2005 г. на Комисията за финансов надзор, обн., ДВ, бр. 20 от 8.03.2005 г.

Раздел I

Общи положения

Чл. 1. С този правилник се уреждат устройството и дейността на Гаранционния фонд, наричан по-нататък "фонда".

Чл. 2. (1) Фондът е юридическо лице с предмет на дейност извършване на плащания на обезщетения по задължителните застраховки по чл. 77, ал. 1, т. 1 и 2 от Закона за застраховането в случаите, предвидени в същия закон.

(2) Фондът администрира единната автоматизирана информационна система по чл. 57 от Наредба № 18 от 2004 г. за задължителното застраховане по чл. 77, ал. 1, т. 1 и 2 от Закона за застраховането (ДВ, бр. 105 от 2004 г.).

(3) Фондът не е застраховател по смисъла на Закона за застраховането.

(4) Фондът има знак и печат с наименованието си.

Раздел II

Устройство и управление на фонда

Чл. 3. (1) Фондът се управлява от управителен съвет, който се състои от петима членове - дееспособни физически лица, включително председател.

(2) Членовете на управителния съвет на фонда се избират от управителния съвет на Асоциацията на българските застрахователи, наричана по-нататък "асоциацията", измежду представители на застрахователите, които извършват задължително застраховане по чл. 77, ал. 1, т. 1 и 2 от Закона за застраховането.

(3) Членовете на управителния съвет на фонда се одобряват от заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Застрахователен надзор", по реда на чл. 10, ал. 6 и 7 от Закона за застраховането.

Чл. 4. (1) За членове на управителния съвет на фонда се избират лица, които:

1. имат висше образование;
2. притежават не по-малко от 3 години стаж в застраховането на длъжност с ръководни функции в банка или друга финансова институция като преподавател или научен работник по икономика или право;
3. не са осъждани на лишаване от свобода за умишлено престъпление от общ характер;
4. не са били членове на управителен или контролен орган или неограничено отговорни съдружници в дружество или кооперация, прекратени поради несъстоятелност, ако са останали неудовлетворени кредитори;
5. не са лишени от право да заемат материалноотговорна длъжност;
6. не са съпрузи или роднини по права или съребрена линия или по сватовство до трета степен включително с друг член на управителния съвет на фонда;
7. не извършват охранителна или сходна с нея дейност, не са съдружници или акционери, както и членове на управителен или контролен орган на дружество, което извършва охранителна дейност.

(2) Председателят на управителния съвет на фонда трябва да отговаря на изискванията по ал. 1, както и да:

1. има постоянен адрес или разрешение за продължително пребиваване в страната;
2. има висше образование с придобита образователно-квалификационна степен не по-ниска от "магистър" и да притежава подходяща професионална квалификация в сферата на икономиката или финансите;

3. притежава не по-малко от 5 години стаж в застраховането на длъжност с ръководни функции в банка или друга финансова институция като преподавател или научен работник по икономика или право.

(3) Един застраховател, застрахователна група или застрахователен холдинг не могат да бъдат представлявани в управителния съвет от повече от едно лице.

Чл. 5. (1) Членовете на управителния съвет се избират за срок 3 години и могат да бъдат преизбирани без ограничение.

(2) Членовете на управителния съвет на фонда се освобождават предсрочно с решение на управителния съвет на асоциацията:

1. при оттегляне на представителството от съответния застраховател;
2. по тяхно писмено искане, отправено до асоциацията;
3. при извършено съществено нарушение на Закона за застраховането, Закона за Комисията за финансов надзор или на нормативните актове по тяхното прилагане или когато с действията си застрашават интересите на пострадалите лица;
4. при трайна фактическа невъзможност да изпълняват задълженията си за повече от три месеца;
5. при извършено умишлено престъпление от общ характер, установено с влязла в сила присъда;
6. ако престане да отговаря на изискванията на чл. 4;
7. при неучастие без основателни причини в три или повече последователни заседания на управителния съвет.

(3) Управителният съвет на асоциацията се произнася в 14-дневен срок от узнаването за настъпилото обстоятелство по ал. 2 и уведомява застрахователя, чийто представител е освободен предсрочно, за решението си, като му дава 14-дневен срок за посочване на нов представител.

(4) Ако в дадения срок по ал. 3 съответният застраховател не предложи свой представител, управителният съвет на асоциацията избира нов член на управителния съвет в съответствие с чл. 3, ал. 2.

(5) При предсрочно прекратяване на мандат и при смърт управителният съвет на асоциацията избира нов член за остатъка от мандата.

Чл. 6. Председателят на управителния съвет на асоциацията сключва договори за управление с лицата, избрани за председател и членове на управителния съвет на фонда, за срока по чл. 5, ал. 1.

Чл. 7. (1) Управителният съвет на фонда:

1. определя административно-управленската структура на фонда, приема щатното разписание и ги представя за сведение на асоциацията и на Комисията за финансов надзор, наричана по-нататък "комисията";
2. организира, администрира и носи отговорност за събирането на средствата на фонда;
3. взема решения относно инвестирането на средствата на фонда при спазване на законовите изисквания;
4. приема проекта на годишен бюджет за административните разходи на фонда и отчет за изпълнението му и ги представя на асоциацията за утвърждаване;
5. организира, контролира и носи отговорност за законосъобразното и целево разходване на средствата на фонда;
6. приема годишен отчет за дейността на фонда, годишен финансов отчет, както и доклад за състоянието на средствата на фонда и ги представя на асоциацията и на комисията за сведение;
7. ежегодно в срок до 30 септември приема предложение за размера и реда за набиране на вноските по чл. 90, ал. 1, т. 1 от Закона за застраховането, което се представя на комисията;
8. приема методика за определяне размера на обезщетенията за неимуществени вреди въз основа на анализ на законодателството и съдебната практика и ги представя на

асоциацията и на комисията за сведение;

9. приема правила за работната заплата във фонда и ги представя за утвърждаване от асоциацията;

10. взема решения за участието на фонда в специализирани международни организации на структури с аналогичен предмет на дейност и уведомява за това асоциацията;

11. одобрява споразумения за сътрудничество на фонда с държавни институции и обществени организации във връзка с осъществяваната от него дейност;

12. приема вътрешни правила за осъществяване дейността на фонда и ги представя на асоциацията и на комисията за сведение;

13. изготвя инструкция за събирането, обработването, съхраняването и предоставянето на информация от автоматизираната информационна система по чл. 2, ал. 2 и я представя на асоциацията и на комисията за сведение;

14. разглежда и решава други въпроси, свързани с дейността на фонда.

(2) Документите по ал. 1, т. 1, 4, 8, 9, 12 и 13, както и измененията в тях се предоставят на асоциацията, а по ал. 1, т. 1, 8, 12 и 13 и на комисията - в 7-дневен срок от тяхното приемане.

(3) Управителният съвет ежегодно публикува информация за дейността на фонда в срок до 30 април.

Чл. 8. (1) Управителният съвет на фонда разглежда и решава въпросите от своята компетентност на заседания, които са редовни и извънредни.

(2) Заседанията се свикват от председателя или по предложение най-малко на един от членовете на управителния съвет.

(3) Управителният съвет заседава редовно най-малко веднъж месечно по предварително оповестен дневен ред, определен от председателя. Материалите по дневния ред се предоставят на членовете на управителния съвет най-късно два работни дни преди заседанието.

(4) В материалите се включва и проект на решение за всяка точка от дневния ред.

(5) По решение на всички присъстващи на заседанието членове на управителния съвет дневният ред може да бъде допълван или изменян при необходимост.

(6) Заседанията се провеждат, ако присъстват повече от половината от членовете на управителния съвет.

(7) Заседанията на управителния съвет се ръководят от председателя, а при негово отсъствие - от друг член, определен от управителния съвет.

(8) Заседанията приключват след изчерпване на дневния ред в същия ден. Когато дневният ред не може да бъде изчерпан в същия ден, заседанието продължава на следващия или в друг работен ден до окончателното изчерпване на дневния ред.

Чл. 9. (1) Управителният съвет приема решенията си с явно гласуване и с мнозинство от гласовете на всички негови членове.

(2) Всеки член на управителния съвет на фонда има право на един глас. Не се допуска въздържане от гласуване, както и представителство при участие в заседанията и при гласуването.

(3) Всеки член на управителния съвет, който е гласувал против приетото решение, представя писмено мотивите си за това в 3-дневен срок от провеждане на заседанието.

(4) По изключение, въз основа на предложение на председателя, управителният съвет може да взема решения и неprisъствено, ако членовете му заявят писмено съгласието си с предлаганото решение. В този случай решението се взема с единодушие.

Чл. 10. (1) За всяко заседание на управителния съвет на фонда се води протокол, който се подписва от всички присъствали членове.

(2) В протокола се вписват имената на присъстващите на заседанието, разискваните въпроси от дневния ред, изказванията на присъстващите и приетите решения. В протокола изрично се отбелязва с какво мнозинство е гласувано всяко решение и имената на членовете на управителния съвет, гласували против.

(3) Протоколът се изготвя в срок два работни дни след приключване на заседанието.

(4) При необходимост от протокола се изготвя препис-извлечение, което се подписва от председателя и от определен от управителния съвет служител от администрацията на фонда.

Чл. 11. (1) Членовете на управителния съвет са длъжни да разкриват писмено пред управителния съвет всеки личен или на представлявания от него застраховател търговски, финансов или друг делови интерес, който засяга интересите на фонда.

(2) Членовете на управителния съвет не участват в обсъждането и при гласуването на решения по въпроси, по които те или членове на семейството им имат лични, търговски, финансови или други делови интереси, както и в случаите, когато интересите са на представляваните от тях застрахователи.

(3) Членовете на управителния съвет при изпълнението на своите задължения са длъжни да поставят интересите на фонда над своите лични интереси, както и над интересите на застрахователите, които представляват.

Чл. 12. (1) Председателят на управителния съвет:

1. представлява фонда в страната и в чужбина;
2. организира и координира дейността на управителния съвет;
3. назначава и освобождава административния персонал на фонда;
4. организира и осъществява текущ и непосредствен контрол за изпълнението на одобрения за съответната година бюджет на фонда;
5. извършва фактическите и правните действия във връзка с инвестиране средствата на фонда в съответствие с решенията на управителния съвет и при спазване на законовите изисквания и организира изплащането на обезщетения на пострадалите лица;
6. въз основа на одобрения бюджет за административни разходи на фонда и решенията на управителния съвет се разпорежда със средствата на фонда.

(2) Председателят в рамките на своята компетентност сключва договори, издава заповеди, подписва документи и извършва други допустими от закона действия, произтичащи от предмета на дейност на фонда.

Чл. 13. (1) По решение на управителния съвет председателят назначава директор на фонда, който организира изпълнението на решенията на управителния съвет.

(2) По решение на управителния съвет в заседанията му може да участва директорът с право на съвещателен глас.

Чл. 14. Председателят на управителния съвет може да възложи някои от своите правомощия на директора с изрична заповед и/или пълномощно. Не могат да се възлагат всички правомощия в цялост, както и правомощията по чл. 12, ал. 1, т. 5 и 6. Правомощието по чл. 12, ал. 1, т. 1 не може да се възлага за неограничен срок.

Чл. 15. (1) Дейността на фонда се подпомага от неговия административен персонал. За изпълнението на отделни задачи или дейности, които имат периодичен или извънреден характер, може да се привличат и извънщатни сътрудници.

(2) Служителите на фонда се назначават по трудов договор. Извънщатните сътрудници може да се привличат и по граждански договор.

(3) Трудовите възнаграждения се определят въз основа на правила за работната заплата във фонда, приети от управителния му съвет и утвърдени от управителния съвет на асоциацията.

Чл. 16. (1) Членовете на управителния съвет на фонда и служителите от неговата администрация могат да получават допълнително материално стимулиране към основното месечно възнаграждение при условия и по ред, определени в правилата за работната заплата по чл. 15, ал. 3.

(2) Правото на допълнително материално стимулиране на служителите се определя въз основа на периодична оценка на индивидуалното им трудово изпълнение.

Раздел III

Средства на фонда

Чл. 17. (1) Средствата на фонда се набират от:

1. вноски от застрахователите, които извършват задължително застраховане по чл. 77, ал. 1, т. 1 и 2 от Закона за застраховането в процент от събраните брутни премии по тези застраховки;

2. глоби и имуществени санкции по чл. 95 и 96 от Закона за застраховането;

3. приходи от инвестираните средства на фонда;

4. възстановени суми по чл. 91 от Закона за застраховането.

(2) Средствата на фонда, намалени с резерва за предстоящи плащания, не могат да бъдат по-малко от 3 000 000 лв.

Чл. 18. Средствата на фонда се инвестират по решение на управителния съвет в активите и при съотношенията по чл. 52, ал. 1, т. 1, 3 - 6 от Закона за застраховането.

Чл. 19. Средствата на фонда се разходват за:

1. плащания на обезщетения на пострадали лица в случаите, предвидени в Закона за застраховането;

2. административни и други разходи, свързани с дейността на фонда.

Чл. 20. (1) Разходите по чл. 19, т. 2 са за сметка на приходите от инвестиции на средствата на фонда. Разходите по чл. 19, т. 2 могат да се покриват и с други средства на фонда след разрешение на управителния съвет на асоциацията, ако това не води до намаляване на средствата на фонда под установения минимален размер по чл. 17, ал. 2, не възпрепятства осъществяването на дейността на фонда и не се засягат правата на пострадалите лица.

(2) Разходите по чл. 19, т. 2 за съответната година се определят в бюджета на фонда.

Чл. 21. (1) Когато средствата на фонда спаднат под установения минимален размер по чл. 17, ал. 2 за повече от един месец, недостигът се попълва със средства на застрахователите, които извършват задължително застраховане по чл. 77, ал. 1, т. 1 и 2 от Закона за застраховането. Предоставените средства не подлежат на връщане.

(2) Управителният съвет на фонда уведомява комисията в 7-дневен срок от установяване на обстоятелството по ал. 1.

(3) Комисията определя размера на средствата за попълване на недостига на застрахователите по ал. 1 съобразно усреднения пазарен дял на всеки застраховател, който извършва задължително застраховане по чл. 77, ал. 1, т. 1 и 2 от Закона за застраховането за последните три години, считано от датата на възникване на недостига, както и срока и реда за внасянето им.

(4) Застрахователите, които не са внесли дължимите от тях средства за попълване на недостига в срока по ал. 3, дължат законната лихва за срока на забавата.

(5) При недостиг на средства за покриване на неотложни плащания по чл. 19, т. 1 фондът може да получава кредити и да ги обезпечава със собствени активи след предварително разрешение от управителния съвет на асоциацията.

Чл. 22. (1) Проектът на бюджет на фонда се изготвя до 30 октомври на предходната година и се представя на асоциацията за утвърждаване.

(2) Управителният съвет на асоциацията се произнася в 14-дневен срок от представянето на проекта по ал. 1.

(3) Управителният съвет на асоциацията може да одобри представения проект или да го върне в цялост за преработване, като даде съответните указания.

(4) Когато проектът на бюджет е бил върнат за преработване, новият проект се внася в 14-дневен срок от получаване на решението за връщане.

(5) Управителният съвет на асоциацията се произнася в 14-дневен срок от внасянето на преработения проект. Когато указанията не са били спазени и проектът на бюджета е бил съставен в нарушение на правилника, асоциацията самостоятелно преработва проекта и го утвърждава в този му вид.

(6) Бюджетът се представя на комисията в 7-дневен срок от утвърждаването му.

Чл. 23. (1) Управителният съвет на фонда изготвя годишен финансов отчет и го представя на комисията и на асоциацията до 31 март на следващата година.

(2) Годишният финансов отчет на фонда се заверява от двама регистрирани одитори, утвърдени от заместник-председателя на комисията, ръководещ управление "Застрахователен надзор".

(3) При констатирани нарушения комисията, съответно заместник-председателят на комисията, ръководещ управление "Застрахователен надзор", взема подходящи мерки съгласно Закона за застраховането.

Раздел IV

Изплащане на обезщетения

Чл. 24. Фондът изплаща обезщетение:

1. по задължителна застраховка "Гражданска отговорност":

а) за неимуществените вреди, ако причинителят не може да бъде установен;

б) за неимуществените и имуществените вреди, ако причинителят не е имал застраховка или не е бил правоспособен водач;

2. по задължителна застраховка "Злополука", ако превозвачът не е имал застраховка.

Чл. 25. Фондът не изплаща обезщетение на пострадалите лица:

1. за причинени имуществени вреди в случаите, когато причинителят не може да бъде установен;

2. в случаите по чл. 24, т. 1, буква "б", когато причинителят е заплатил обезщетението лично;

3. в случаите по чл. 24, т. 1, буква "б", когато пострадалите са съпрузи и роднини по права линия до втора степен включително на причинителя;

4. когато вредите се изразяват в обезценки, денгуби и всякакъв друг вид пропуснати ползи;

5. за присъдени глоби, конфискации и други имуществени санкции, наложени на причинителя на пътнотранспортното произшествие;

6. за увреждания на трети лица, причинени по време на война (обявена или необявена), военни действия или учения или от радиоактивни или химически материали по време на тяхното транспортиране.

Чл. 26. (1) Пострадалите лица предявяват претенцията си към фонда с писмена молба, придружена с доказателства относно застрахователното събитие, правото на пострадалия да получи обезщетение във връзка със събитието и размера на причинените вреди. Молбата и доказателствата се представят на български език или се придружават със заверен превод, извършен от заклет преводач.

(2) Претенцията по задължителната застраховка "Злополука" се придружава и с доказателства за това, че пострадалият по време на злополуката е имал качеството на пътник по смисъла на чл. 85 от Закона за застраховането.

(3) При неизпълнение на изискванията на ал. 1 и 2 фондът не дължи разноски по делото, както и лихви за забава до датата на предявяване на исковата молба в съда.

(4) Всички претенции се завеждат от фонда в нарочен регистър. За предоставените доказателства се дава разписка.

Чл. 27. (1) Когато доказателствата са недостатъчни или непълни, в 7-дневен срок от завеждане на претенцията председателят на управителния съвет или упълномощено от него лице от администрацията на фонда писмено уведомява лицето по чл. 26, ал. 1 и дава срок не по-дълъг от 14 дни за допълване на доказателствата.

(2) Когато доказателствата не се допълнят в срок, управителният съвет на фонда се произнася по претенцията, като взема предвид наличните доказателства.

(3) Разноските за вещи лица са за сметка на лицето, причинило пътнотранспортното произшествие, съответно за сметка на превозвача, който не е сключил задължителна застраховка "Злополука", или за сметка на фонда в случаите по чл. 24, т. 1, буква "а".

Чл. 28. (1) Управителният съвет на фонда разглежда претенцията и се произнася в 30-дневен срок от датата на завеждане на претенцията.

(2) Управителният съвет се произнася по претенцията, като определя размера на обезщетението или отказва изплащането на обезщетение съобразно събраните доказателства и методиката по чл. 7, ал. 1, т. 8 въз основа на предложение, направено, както следва:

1. от застрахователно-медицинската комисия към фонда, включваща независим експерт - за определяне на обезщетение за претърпени неимуществени вреди;

2. от комисията за определяне на действителните стойности и размера на обезщетенията за нанесени имуществени вреди, включваща независим експерт - за определяне на обезщетение за претърпени имуществени вреди.

(3) Председателят на управителния съвет или упълномощено от него лице от администрацията на фонда уведомява лицата, предявили претенция, за решението в 7-дневен срок от вземането му.

Чл. 29. (1) Въз основа на решението на управителния съвет на фонда, с което претенцията е призната, на заинтересуваните лица се предлага обезщетение.

(2) Ако са съгласни с определеното обезщетение, заинтересуваните лица сключват споразумение с фонда, въз основа на което се изплаща обезщетението. Споразумението има характер на спогодба и предотвратява възможния правен спор.

(3) Изплащането на обезщетения се извършва в 10-дневен срок от подписване на споразумението по ал. 2.

Чл. 30. (1) Управителният съвет на фонда отказва да изплати обезщетение, когато не са налице основания за плащане. Отказът се мотивира, като се посочват фактическите и правните основания, въз основа на които е направен.

(2) Управителният съвет на фонда не може да откаже плащане на обезщетение, когато правото на получаване на обезщетение е доказано по основание.

Чл. 31. (1) Когато пострадалият не е съгласен с постановения отказ или с размера на предложеното обезщетение, той има право да предяви претенциите си по съдебен ред.

(2) Правото по ал. 1 се указва в отказа или в предложението за сключване на споразумение.

Раздел V

Надзор върху дейността на фонда

Чл. 32. (1) Комисията осъществява текущ надзор за законосъобразност върху дейността на фонда. Прилагат се съответно чл. 22б от Закона за застраховането и чл. 18 и 19 от Закона за Комисията за финансов надзор.

(2) Заместник-председателят на комисията, ръководещ управление "Застрахователен надзор", може да предписва извършването на промени в документите по чл. 7, ал. 1, т. 1, 4, 7 и 12, когато със същите се предвиждат действия, водещи до неоправдано увеличение на административните разходи на фонда или се засягат правата на пострадалиите лица.

Чл. 33. (1) Управителният съвет на асоциацията има право да извършва проверки на фонда във връзка с изпълнението на бюджета. Проверките се извършват с обем, продължителност и честота, които не обременяват ненужно фонда, и по начин, който не възпрепятства осъществяваната от него дейност.

(2) За резултатите от извършената проверка се съставя констативен протокол, към който се прилагат събраните данни, документи и обяснения.

(3) Протоколът по ал. 2 се изпраща на комисията в 3-дневен срок от приключването на проверката.

Чл. 34. (1) Управителният съвет на фонда представя в комисията:

1. годишен отчет за дейността си и доклад за състоянието на средствата на фонда до 31 март следващата година;

2. тримесечни справки до края на месеца, следващ тримесечието, за:

а) приходите и разходите на фонда;

б) заведените претенции за обезщетение;

в) взетите решения за изплащане на обезщетение и за отказ;

г) действията по събиране на вземанията по чл. 91 от Закона за застраховането;

д) инвестираните средства на фонда;

3. други отчети, справки и доклади по чл. 65, ал. 1 от Закона за застраховането.

(2) Информацията по т. 2 се представя и на годишна база в срок до 31 март следващата година.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Проектът на бюджет на Гаранционния фонд за финансовата 2005 г. се представя за одобрение в едномесечен срок от влизане в сила на този правилник.

§ 2. (1) Асоциацията на българските застрахователи избира нов управителен съвет на фонда в 6-месечен срок от влизането в сила на правилника.

(2) До избирането на нов управителен съвет неговите функции се изпълняват от досегашния управителен съвет.

§ 3. (1) Всички актове, приети по Правилника за устройството и дейността на Гаранционния фонд (ДВ, бр. 31 от 2004 г.), запазват действието си, доколкото не противоречат на този правилник.

(2) В едномесечен срок от влизане в сила на този правилник управителният съвет на фонда представя заверени екземпляри от актуалните документи по чл. 7, ал. 1, т. 1, 8, 9 и 12 на асоциацията.

§ 4. С влизането в сила на този правилник досега действащият Правилник за устройството и дейността на Гаранционния фонд се отменя.

§ 5. Този правилник се издава на основание чл. 93, ал. 1 от Закона за застраховането и е приет с решение № 79-ГФ от 15.II.2005 г. на Комисията за финансов надзор.